

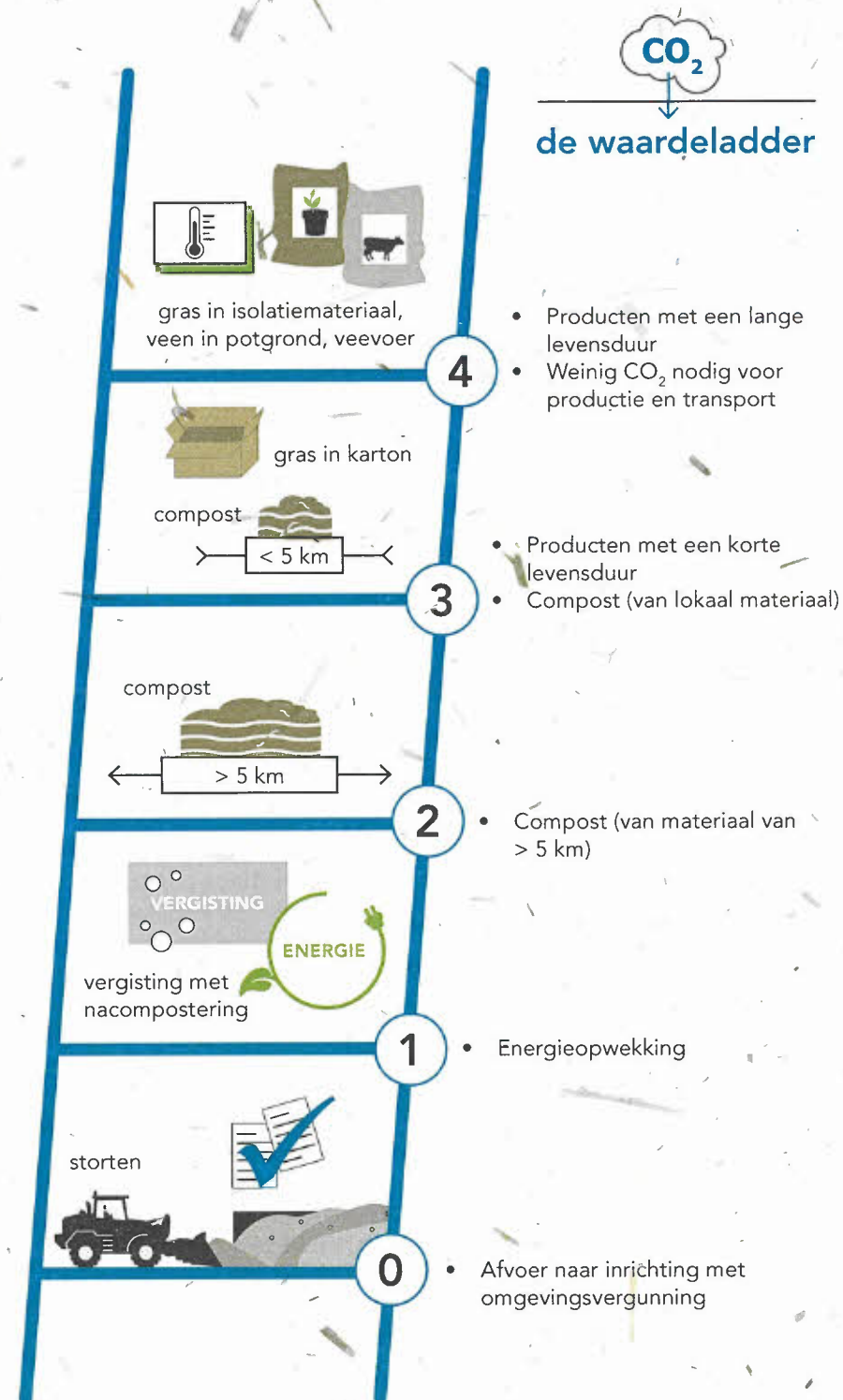
DUURZAAM AANBESTEDEN WERKT!

Hoe ga je zo duurzaam mogelijk om met materiaal dat vrijkomt bij het beheer en onderhoud van wegen? De provincie Gelderland daagt aannemers uit door middel van de aanbestedings-procedure.

Olga van de Veer van de provinciale afdeling Beheer en Onderhoud Wegen legt uit hoe dat in zijn werk gaat: "Bij de uitvraag vragen we aannemers aan te geven hoe zij zullen omgaan met materiaal dat vrijkomt bij het snoeien en vellen van bomen en het maaien van bermen. We hanteren daarvoor een 'ladder' met vijf treden, gebaseerd op de hoeveelheid CO₂ die wordt vastgelegd. De aannemers vermelden bij hun inschrijving hoeveel procent van het materiaal ze op welke trede gaan afzetten. Hoe hoger de trede, hoe meer CO₂ wordt vastgelegd en hoe meer (fictieve) korting een aannemer krijgt op zijn inschrijving. Zo vergroot het langdurig vastleggen van CO₂ de kans dat een aannemer de aanbesteding wint."

Meer vliegen in één klap

"Het duurzaam afzetten van materiaal heeft meer voordelen dan alleen het vastleggen van CO₂", vult Leon Claassen zijn collega aan. "Wij streven als provincie naar een circulaire economie. Een economie zonder afval en met verantwoord

(her)gebruik van grondstoffen. Het zo hoogwaardig mogelijk benutten van maaisel en snoeihout maar ook van slib en grond sluit daarbij aan. De verwerking ervan stimuleert bovendien de lokale economie. En niet te vergeten: lokaal geproduceerde bodemverbeteraars zoals compost of bokashi dragen bij aan een vitale, klimaatadaptieve bodem."

Hoe werkt het?

Inmiddels zijn de werkzaamheden aanbesteed en de eerste ervaringen zijn positief. Van de Veer vertelt: "Eén van de aannemers heeft zelfs op 98% op trede 4 ingeschreven. Sommige aannemers kwamen met afzetmogelijkheden waar we zelf niet direct aan hadden gedacht, zoals het maken van berfplankjes van biomassa. Daarmee gaan we nu een pilot draaien. Een ander voorbeeld is het uitpersen van het gras waarbij eiwit als grondstof voor veevoer en meststof wordt gebruikt, en de overblijvende vezels als stalstrooisel. Het werken met de ladder blijkt een mooie methode te zijn om gebruik te maken van de creativiteit en innovatiekracht van de aannemers."

Hoe borg je als provincie de kwaliteit?

Van de Veer: "Primair is de aannemer die het gras maait of de bomen snoeit ervoor verantwoordelijk dat hij het kwijt kan op de manier die hij heeft aangegeven. Hij moet ervoor zorgen dat de kwaliteit geschikt is voor de toepassing en dat hij niet wordt afgewezen bij de poort. Is er bijvoorbeeld aangegeven dat een deel van het maaisel als veevoer wordt afgezet, dan mag daar geen Jacobskruiskruid in zitten, want geen boer wil dat hebben. Mocht het een aannemer toch niet lukken om zijn

beloften waar te maken, dan volgt er een (geld) sanctie."

Dilemma's

Van de Veer en Claassen hopen dat steeds meer terreinbeheerders in de provincie op dezelfde duurzame manier gaan werken. Ze noemen diverse dilemma's die dat bemoeilijken.

"Er ontstaat soms discussie over onze treden. Compost is toch niet duurzaam, horen we dan. Maar compost is een uitstekende bodemverbeteraar en staat voor ons hoger op de ladder dan energie. Daarvoor zijn alternatieven die geen CO₂ uitstoten."

"Het anders organiseren van het beheer vraagt om investeren en samenwerken. Er is massa nodig om verandering te bereiken. Vaak hoor je: Het gaat goed zoals het gaat, dus waarom moet het anders? Transitie start bij de wil om te veranderen." "Marktpartijen geven aan dat ze bij het afzetten van hun materiaal worden belemmerd door wet- en regelgeving. Een voorbeeld is de meststofboekhouding die soms opspeelt bij composteren. Terwijl compost toch echt geen uitspoelingsgevoelige meststof is, maar een bodemverbeteraar."

"Aanbod en vraag moeten beter op elkaar aansluiten. De hele werkwijze heeft pas zin als de producten die van het maaisel worden gemaakt ook worden gekocht. Overheden kunnen zelf het voortouw nemen en bijvoorbeeld massaal graspapier voor het kopieerapparaat inkopen. Nog mooier is het natuurlijk als er straks producten bij de Hema of de Gamma liggen. Dan wordt het afzetten van materiaal op trede 4 echt lucratief."

∞

FEITEN

- A Projectlocatie**
Provincie Gelderland
- B Eigen doelen en ambities**
 - 'In 2050 de eerste afvalloze provincie van Nederland zijn'
 - 'Via de aanbestedingsprocedure stimuleren dat aannemers het materiaal dat vrijkomt bij terreinbeheer duurzaam afzetten'
- C Betrokken (keten)partners**
 - Initiatiefnemer: provincie Gelderland
 - Uitvoering: enkele geselecteerde aannemers (in afstemming met afnemers van het materiaal)
- D Bijdrage aan de Transitie Agenda**
 - Actielijn 'Optimale verwaarding van biomassa en reststromen tot circulaire, biobased producten'
 - Actielijn 'Circulair en regeneratief gebruik van bodem en nutriënten'

Relevante interventies

- Innovatief aanbesteden
- Vergroten van bekendheid en belang van circulaire biobased concepten